

des, som det findes tjenligt, og jeg kan ikke troe Andet, end at Kirken selv faaer Lov til at ordne sig ligesom ethvert andet Kirkesamfund; thi vel har den nu den Fordeel at have Tiende, men det vilde dog være haardt, om den paa Grund deraf skulde betages al aandelig Ret, Retten til at ordne sine egne indre Forhold; vel er det Physiske saare godt, men det Aandelige er virkelig bedre, og derfor mener jeg, at det var meget hensigtsmaessigt, om der kunde blive en Ordning af dette statskirkelige eller folketskirkelige Forhold — naar jeg forverler Ordene Statskirke og Folkekirke, da er det kun, fordi jeg hører den ærede Minister betragter Sagen saaledes, som om de vare fuldkommen sammenvorede, og saaledes, at Folket ikke kunde forstaae at stille dem fra hinanden; men jeg troer, det er fordi Folkekirken har arvet Statskirken og taget mod alt det, den havde, og det er derfor ikke godt at orientere sig paa hvilken Plads man staaer, før Folkekirkens Forsatning er ordnet ved Lov; see det var dette, jeg vilde sige i denne Henseende. Da der er talt saameget baade for og imod, saa har jeg kun tilbage at ytre, at jeg troer, at der ikke behøves i den danske Kirke hverken Tvangsdaab eller Daabstvang; jeg troer ikke der behøves noget af det, som Staten hidtil har været Kirken behjælpelig med, nemlig, at staae den Befolkning, jeg troer ikke, at det behøves, thi det skal komme af den aandelige Kraft, som endnu er tilstede i den hellige almindelige Kirke, og jeg tør endnu paaataa, at den har hjemme i Danmark, at der endnu der kan udvise sig et saadant Liv, som vi kunne ønske, uden nogenformigst Indblanding af Staten ved Love; thi, hvis man nu vil døbe Folk med Lovbud over Hovedet, saa seer jeg deri slet ingen Forskiel fra i gamle Dage, da de døbte Folk med Sværdet over Hovedet, da det danske Folk jo ligesaagodt bukker sig for et Lovbud, som det gamle danske Folk for Sværdet.

Cultusministeren: Det høist bevægede og i mange Henseender tiltrækkende Foredrag, som vi nys have hørt, opfordrer mig til at tale et Par Ord, fordi jeg dog troer, at der gjennem dette Foredrag gik Noget af en Misforstaaelse. Der er ikke fra deres Side, som bestridte Lovudkastet, og allerminst fra min

Side Tale om, at vedligeholde en Tvang til at blive ved eller underkaste sig Folkekirken eller nogen Kirke; en Tvangsdaab finder i dette Dørligt ikke Sted (Grundtvig: Jo, under en daglig Mulkt!); nei! hverken under daglig eller ugentlig eller under nogenformigst Mulkt, det veed jeg, er ikke Tilfældet; det har Gud skee Lov! ikke været Tilfældet i to Aar. Hvad der Daaben angaaende er sagt af mig med Hensyn til, hvad i Udcastet er opstillet om Daaben og Confirmationen, gif ud paa, at det ikke ved disse korte og almindelige Ord kan ansees afgjort, hvorledes Statens Tilsyn med Børnenes Opdragelse og med at de have nogen, hvilkenformigst religiøs Undervisning, skal ordnes, hvorledes Friheden med Hensyn til denne Side af Undervisningen skal sættes i Forbindelse med det almindelige Skolevæsen. Naar den ærede Taler sagde, at han haabede, at, naar Statskirkens Forsatning skulde ordnes ved Lov, saa vilde det blive en saadan Ordning, hvorved dens Forhold til Staten bestemtes, men at den fik Lov til at ordne sine egne Sager selv, saa mener ogsaa jeg, at det just er dette, som skal skee, naar Folkekirkens Stilling skal ordnes ved Lov, at den burde løsnes fra det for nære og uklare Forhold til Staten og faae en bestemt Skikkelse, under hvilken den kan erkendes af Staten og frit bevæge sig selv; men denne Ordning har Folkekirken ikke faaet endnu. Naar det altsaa blev sagt, at man skulde give Keiseren hvad Keiserens er, og Gud hvad Guds er, og dette blev anvendt paa de her omhandlede Forhold, saa vil jeg, i samme Aand, med Hensyn til Folkekirkens Stilling opfordre til at give Staten hvad Statens er og Folkekirken eller Kirken overhovedet hvad dens er; men jeg troer, at Veien hertil er ikke banet ved denne Lov. Man skal, siger jeg, lade Staten ordne Sagen paa egen Haand for dem, som ere udenfor Kirken, og ikke bringe dem i nogenformigst Berørelse med Kirken, hverken ved at sende dem i Templet eller i Præstens private Stue; men paa den anden Side skal man lade Kirken selv ordne Sagen for dem, som bekvende sig til Kirken, og man skal overlade det til den selv, om den af sine Bekvendere kræver, at de skulle modtage den Biesse, som den tilbyder dem.